

فصل ۱۹

عمران شهری

مقدمه

برای تهیه این فصل از آمار و اطلاعات ۲۵ شهرداری استان، استفاده شده است که اطلاعاتی در زمینه‌های ایستگاه‌های آتش‌نشانی، میدان میوه و تره‌بار، حمل زباله، تعداد پارک‌های عمومی و مساحت آن، وسعت فضای سبز، تعداد حمام و... که به روش ثبتي تهیه شده و به تفکیک ۲۵ شهر، ارائه شده است.

تعاریف و مفاهیم

زباله: هرگونه مواد جامد یا نیمه جامد غیرقابل استفاده که ناشی از فعالیت‌های اجتماعی و تولیدی خانگی، کشاورزی و صنعتی باشد و از روند فعالیت‌های مذکور خارج شده باشد، زباله نامیده می‌شود. مواد مزبور حتی اگر قابل بازیافت باشند باز هم در شمول چنین تعریفی قرار می‌گیرند.

تاکسی: تاکسی، وسیله نقلیه موتوری عمومی مسافری عموماً از نوع سواری است با مشخصات ویژه که امتیاز بهره‌برداری از آن توسط شهرداری صادر می‌شود.

مینی‌بوس: مینی‌بوس، وسیله نقلیه موتوری مسافری زمینی غیرریلی است که تعداد صندلی‌های آن (شامل صندلی راننده) حداقل ۱۰ و حداکثر ۲۱ باشد.

اتوبوس: اتوبوس، وسیله نقلیه موتوری مسافری زمینی غیرریلی است که تعداد صندلی‌های آن با صندلی راننده و کمک راننده ۲۲ یا بیشتر باشد.

تقسیم‌بندی فضای سبز (انواع کاربری فضای سبز)

پارک شهری: وسعت این پارک‌ها از یک هکتار به بالا می‌باشد. منطقه شهری بخشی از شهر است با ساختمان‌های همگن و خدمات لازم برای زیست جمعیت اسکان یافته در آنها. عملکرد پارک‌های منطقه‌ای شهری عبارت است از ایجاد تنوع و فاصله بین ساختمان‌های عادی شهری و تمرکز فضای سبز بین آنها جهت تغییر طبیعی هوای آلوده در جایی که تراکم جمعیت بیشتر و ساختمان‌ها فشرده‌تر باشند، پارک‌های منطقه‌ای شهری به عنوان یک چشم‌انداز

سبز اهمیت و نقش موثری پیدا می‌کند. این پارک‌ها دارای زمین بازی برای گروه‌های مختلف سنی، بخش‌هایی برای استراحت خردسالان و بزرگسالان و سایر خدمات عمومی است.

لازم به ذکر است پارک‌های شهری به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می‌شود.

پارک محله‌ای: پارک‌هایی می‌باشند با وسعت کم و قابلیت دسترسی زیاد، بیشتر به صورت پیاده. استفاده کنندگان این پارک‌ها را خردسالان و افراد مسن تشکیل می‌دهند. تجهیزات این گونه پارک‌ها نیز در این جمعیت برنامه‌ریزی می‌شوند. پارک‌های عمومی محله‌ای در داخل شهرها به طور معمول بیش از یک هکتار گسترش ندارند. معمولاً تجهیزات پارک‌ها عبارتند از: زمین بازی برای کودکان زیر ده سال، بخش‌های اختصاص یافته برای استراحت، کف‌پوش چمنی و تعدادی درخت سایه‌انداز. لازم به ذکر است پارک‌های محله‌ای به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می‌شود.

پارک همسایگی: فضاهای سبز زیر ۱۵۰۰ مترمربع که شامل امکانات تاسیسات رفاهی و مبلمان شهری باشد که پارک‌های همسایگی به دو گروه توده درختکاری و توده غیردرختکاری تقسیم می‌شود. این نوع پارک‌ها در رابطه مستقیم با واحدهای مسکونی قرار دارند و به عنوان یک فضای نیمه‌خصوصی در مجتمع‌های مسکونی یا در کنار گذرهای ارتباطی و یا فضاهای خطی و متمرکز واحدهای مسکونی واقع می‌شوند.

پارک‌های جنگلی: به پارک‌هایی گفته می‌شود که در حاشیه شهر باشند و حداقل امکانات و مبلمان شهری و گیاهان پوششی به ویژه چمن را دارا هستند. عموماً کاربری شهری نداشته و بیشتر تأثیرات زیست محیطی دارند.

رفیوژ خیابان: قطعات فضای سبز درون خیابان‌ها به صورت پیوسته و طولی که مسیر ترافیکی را از هم جدا می‌کند (فاصله بین پیاده‌رو و سواره‌رو، همچنین فاصله بین

بهداشتی احداث گردیده است. پس از ذبح لاشه توسط نماینده بهداشت مورد معاینه قرار گرفته و بعد از تأیید با وسایل نقلیه مخصوص جهت حمل، تحویل قصابی‌های سطح شهر می‌گردد.

آرامستان: محلی است محصور که طبق نقشه مصوب شهرداری‌ها خیابان‌بندی و درخت‌کاری و گل‌کاری شده و مطابق اصول بهداشت برای متوفیانی که به امانت گذارده می‌شود ساخته می‌شود، این محل باید دارای اتاق‌های متعدد جهت مشایعین، گورکنان و گذاردن متوفیان باشد و تمام اوقات لوازم دفن از قبیل آهک، آجر و غیره موجود باشد.

درجه شهرداری: شهرداری‌های برحسب میزان جمعیت، درآمد و همچنین موقعیتی که در تقسیمات کشوری دارند، درجه‌بندی می‌شوند و بالاترین درجه شهرداری‌ها درجه ۱۲ می‌باشد. هر چه درجه شهرداری بالاتر باشد، شهرداری بزرگ‌تر است و بالعکس.

پارک عمومی: عبارت است از فضاهای سبز طراحی شده، که دارای جنبه‌های تفریحی، تفریحی، فرهنگی و زیست محیطی است.

فضای سبز: شامل وسعت فضای سبز موجود در معابر، میدان‌ها، کمربندی‌ها، بلوارها و خیابان‌ها است.

ایستگاه آتش‌نشانی: مکانی تحت مالکیت و نظارت شهرداری است که متشکل از سه بخش جایگاه خودروبی، لوازم و تجهیزات و محل استقرار نیروها و بخش اداری و آموزشی است.

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۴ تعداد ایستگاه‌های آتش‌نشانی شهرهای استان ۳۸ ایستگاه است و شهرهای درب گنبد، شول آباد و هفت چشمه فاقد ایستگاه آتش‌نشانی بوده‌اند.

در سال ۱۳۹۴، تعداد ۳۲۰ پارک عمومی با مساحت ۵۹۱ هکتار در سطح شهرهای استان وجود داشته و مساحت فضای سبز شهرهای استان بالغ بر ۱۸۶۰ هکتار بوده است.

دو سواره‌رو (که شامل: الف) گذر زیر ۱۲ متر ب) گذر بالای ۱۲ متر ج) اتوبان شهری (۱- باند حفاظتی اطراف بزرگراه‌ها ۲- رفیوژهای اتوبان) د) خیابان (۱- بدون رفیوژ میانی ۲- با رفیوژ میانی (۱- رفیوژ خاص (تعدادی از رفیوژها که به خاطر عرض زیاد دارای معبر پیاده‌رو یا باند دوچرخه می‌باشند و بیش از یک قطعه باشد) ۲- شامل یک قطعه فضای سبز باشد). لازم به ذکر است رفیوژهای خیابان به دو گروه الف) توده درختکاری و ب) توده غیردرختکاری تقسیم می‌شود.

قطعات پراکنده فضای سبز: فضاهای سبزی که فاقد امکانات تاسیسات رفاهی و مبلمان شهری باشد که شامل (۱- توده درختکاری ۲- توده غیردرختکاری)

- در مورد فضاهای سبز که از جنس سطح دو بعدی نمی‌باشد نظیر احداث دیواره‌های سبز و یا توسعه‌های مربوط به بام سبز که گاه‌گاه در روی سطح سخت برخی از قطعات فضای سبز ایجاد می‌شود می‌بایست مساحت این قسم از قطعات فضای سبز به صورت زیر مجموعه‌ای از همان قطعه ذکر شود. همچنین اینگونه فضاهای سبز که در خارج از قطعات موجود فضای سبز باشد (از نوع توسعه سطحی احداث) خود شامل شماره قطعه جدیدی می‌باشد. **کمربند سبز:** برای تعیین حدود شهر، کنترل گسترش شهر، جلوگیری از رشد بی‌رویه و به هم خوردن تناسب ساخت مورفولوژی شهر ایجاد می‌شوند. کمربندهای سبز در روند پیش‌شهر ممکن است نقش اولیه خود را از دست بدهند ولی نقش بالقوه آنها به عنوان فضای سبز تعادل بخش و تفرجگاه شهری و شاخص زنده جهت تشخیص روند شهر پا برجا می‌ماند. ساخت این کمربندها در پیرامون شهرها نقش‌های زیر را ایفا می‌کند:

- جلوگیری از انهدام زمین‌های قابل کشت در حومه در اثر گسترش شهرها.

- تصفیه و تلطیف هوای شهر و غربال بادهای ورودی شهر.

- جلوگیری از گسترش بی‌رویه شهر بهره‌برداری اقتصادی با بازدهی مفید از سرمایه‌گذاری انجام شده.

کشتارگاه: کشتارگاه مکانی است برای انجام ذبح قانونی و بهداشتی احشام که توسط شهرداری با رعایت کلیه اصول

۱-۱۹ - خدمات شهری: ۱۳۹۴

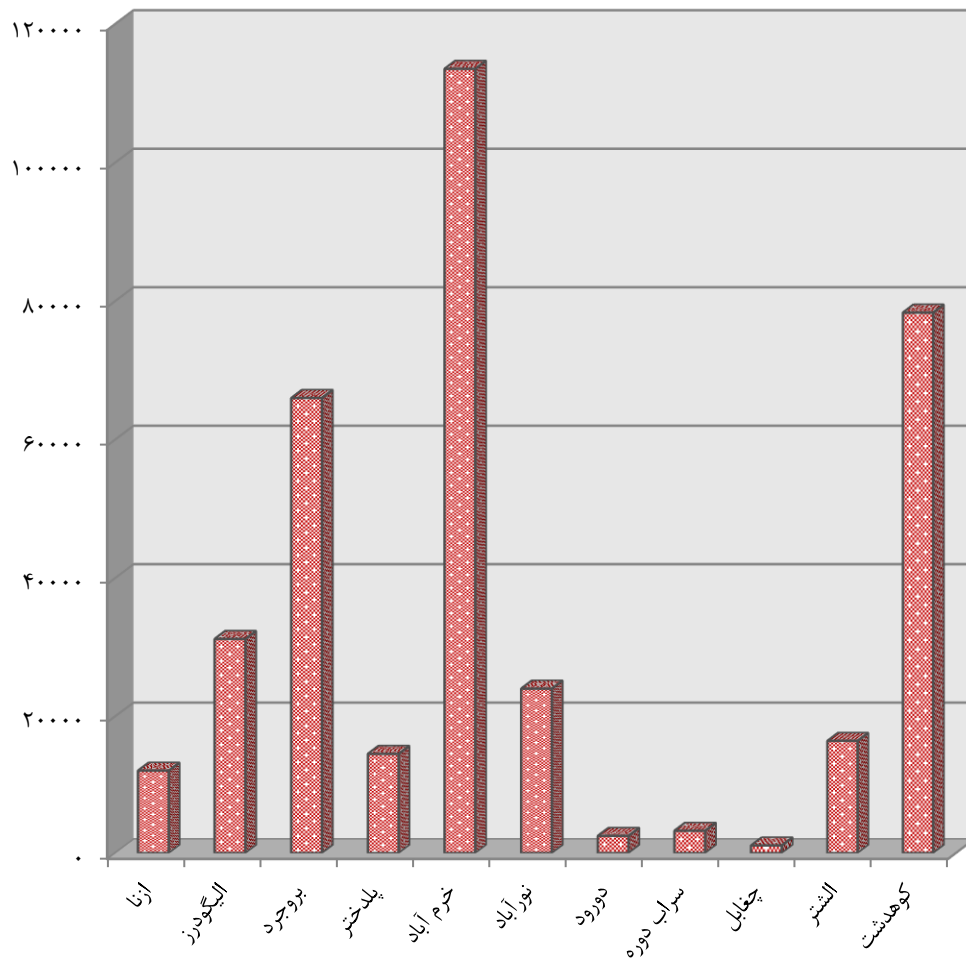
میدان میوه و تره بار		تعداد ایستگاه‌های آتش نشانی	کشتارگاه			شهر
تعداد	تعداد (مترمربع)		متوسط کشتار روزانه دام سنگین ^(۱) (رأس)	متوسط کشتار روزانه دام سبک ^(۱) (رأس)	تعداد (بخش خصوصی)	
۲۵۰۰۰	۱	۸	۱۰۰	۶۰۰	۱	خرم آباد
۴۱۴۰۰	۹	۴	۲۲	۱۷۰	۱	بروجرد
.	.	۳	۱۰	۵۰	۱	دورود
.	درب گنبد
.	.	۱	۳	۳	.	اشترینان
.	.	۱	.	.	.	مؤمن آباد
.	.	۱	۲	۶	۱	زاغه
.	.	۱	.	.	.	چالانچولان
.	.	۱	.	.	.	چغابیل
.	.	۱	.	.	.	فیروز آباد
۱۸۴۰	۱	۲	.	.	.	نورآباد
.	.	۱	.	.	.	کوهنانی
.	.	۱	۱	۲	۱	معمولان
.	.	۱	.	.	.	گراب
۲۰۰۰۰	۱	۲	۶	۲۰	۲	کوهدشت
۵۰۰	۱	۱	۵	۸	۱	پلدختر
۱۵۰۰۰	۱	۲	۹	۳۵	۱	ازنا
.	.	۱	۱	۱	.	سراب دوره
.	.	۱	۱۲	۳۵	۱	الشتر
۱۰۰۰	۱	۲	۵	۴۵	۱	الیگودرز
.	.	۱	.	.	.	سپید دشت
.	.	۱	۲	۳	۱	چغلوئندی
.	.	۱	.	.	.	ویسیان
.	شول آباد
.	هفت چشمه

۱۹-۱- خدمات شهری: ۱۳۹۴ (دنباله)

آرامستان		پارک عمومی		وسعت فضای سبز شهری (مترمربع)	حمل زباله		شهر
وسعت (متر مربع)	تعداد	وسعت (متر مربع)	تعداد		زباله حمل شده در سال (تن)	تعداد خودرو	
۹۰۰۰۰۰	۳	۱۰۸۱۰۶۱	۷۵	۳۴۶۷۳۵۰	۱۰۹۵۰۰	۵۱	خرم آباد.....
۴۵۰۰۰۰	۴	۲۰۸۴۸۵۲	۱۰۷	۳۸۰۰۰۰۰	۶۳۰۰۰	۲۵	بروجرد.....
۲۱۰۰۴۱	۴	۳۲۰۰۰۰	۷	۱۴۰۰۰۰۰	۱۸۰۰	۱۲	دورود.....
۲۰۰۰	۲	۵۰۰۰	۲	۷۰۰۰	۱۰۸۰	۱	درب گنبد.....
۵۲۹۲۲	۲	۳۹۹۰۰	۴	۱۶۰۰۰	۳۰۰۰	۱	اشترینان.....
۳۰۰۰	۱	۱۸۰۰۰	۳	۴۰۰۰۰	۱۱۰۰	۱	مؤمن آباد.....
۴۰۰۰	۲	۱۰۰۰۰	۱	۱۰۲۰۰	۱۴۴۰	۱	زاغه.....
۳۰۰۰۰	۱	۱۵۰۰۰	۳	۵۰۰۰	۷۰۰	۱	چالانچولان.....
۲۵۰۰۰	۱	۱۲۵۰۰	۳	۳۳۰۰۰	۱۰۹۵	۳	چغابیل.....
۵۰۰۰	۱	۸۰۰۰	۱	۲۵۰۰	۲۰۰۰	۱	فیروزآباد.....
۹۱۲۰۰	۲	۹۰۹۲۴۳	۵	۳۰۸۲۶۱	۲۳۷۲۵	۱۱	نورآباد.....
۱۲۰۰۰۰	۶	۱۸۰۰۰	۲	۶۰۰۰۰	۱۷۵۰	۱	کوهنانی.....
۴۰۰۰۰	۲	۴۱۱۷۱	۳	۸۵۰۰۰	۲۵۰۰	۲	معمولان.....
۸۰۰۰۰	۳	۱۵۰۰	۲	۵۰۰۰	۲۵۰۰	۱	گراب.....
۸۵۱۰۰	۱	۲۱۰۰۰۰	۱۷	۳۱۰۰۰۰	۷۳۰۰۰	۱۱	کوهدشت.....
۲۵۰۰۰۰	۱	۱۳۸۸۲۵	۱۲	۱۹۲۸۹۵	۱۲۰۰۰	۴	پلدختر.....
۲۰۰۰۰	۱	۴۳۲۵۰۰	۳۱	۸۰۲۰۰۰۰	۱۰۹۵۰	۸	ازنا.....
۲۵۰۰۰	۱	۹۰۰۰۰	۴	۹۵۰۰۰	۲۵۰۰	۱	سراب دوره.....
۷۰۰۰۰	۲	۲۸۵۸۵۳	۸	۳۲۰۰۰۰	۱۴۴۰۰	۷	الشتر.....
۶۲۵۰۰	۵	۱۶۳۴۷۲	۲۶	۳۷۵۹۲۴	۲۹۲۰۰	۷	الیگودرز.....
۳۰۰۰۰	۲	۱۰۰۰۰	۱	۳۰۰۰	۱۹۰۰	۱	سپید دشت.....
۵۰۰۰	۲	۴۵۰	۱	۱۵۰۰۰	۷۰۰	۱	چغلودندی.....
۱۵۰۰	۱	۱۶۵۰۰	۱	۳۰۰۰۰	۷۵۰	۱	ویسیان.....
۴۰۰۰	۱	.	.	۶۰۰	۲۰۰۰	۱	شول آباد.....
۲۰۰۰	۱	۱۰۰۰	۱	۵۰۰۰	۳۰۰	۱	هفت چشمه.....

(۱) دام سبک شامل گوسفند و بز و دام سنگین شامل گاو، گاو میش و شتر می باشد.
 مأخذ - شهرداری های ۲۵ گانه استان لرستان .

۱۹-۱ - مقدار زباله حمل شده در مراکز شهرستان‌های استان: ۱۳۹۴

مبنا: جدول ۱۹-۱

۱۹-۲- مشخصات ایستگاه های آتش نشانی در شهر خرم آباد

سال و نام ایستگاه	منطقه	جمعیت زیر پوشش	سطح پوشش ایستگاه (هکتار)	تعداد نیروی آتش نشان	متوسط زمان رسیدن به محل حادثه (دقیقه)	تعداد ناوگان عملیاتی هر ایستگاه (دستگاه)
.....۱۳۹۴						
.....امام صادق (ع)	۲	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۱۵	۴	۲
.....معراج	۱	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۲۴	۴	۶
.....یاور	۳	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۱۹	۴	۲
.....امام رضا (ع)	۳	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۱۷	۴	۳
.....امام علی (ع)	۳	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۱۶	۴	۳
.....امام زمان (ع)	۲	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۱۶	۴	۳
.....حضرت رسول (ص)	۲	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۲۰	۴	۳
.....امداد و نجات	۲	۵۰۰۰۰	۰۰۰	۱۲	۴	۲

مأخذ - شهرداری خرم آباد.

۱۹-۳- مقایسه توزیع فراوانی آتش سوزی ها و حوادث به تفکیک ایستگاه های آتش نشانی در شهر خرم آباد

سال و نام ایستگاه	منطقه	تعداد حوادث	تعداد آتش سوزی
.....۱۳۹۴			
.....امام صادق (ع)	۲	۴۲	۱۲۸
.....معراج	۱	۱۲۰	۱۵۰
.....یاور	۳	۳۲	۷۱۸
.....امام رضا (ع)	۳	۵۰	۸۲
.....امام علی (ع)	۳	۹۰	۱۳۵
.....امام زمان (ع)	۲	۴۸	۲۳۱
.....حضرت رسول (ص)	۲	۹۰	۲۳۰
.....امداد و نجات	۲	۳۹۲	۰

مأخذ - شهرداری خرم آباد.